

STRUČNÁ HISTORIE STÁTŮ

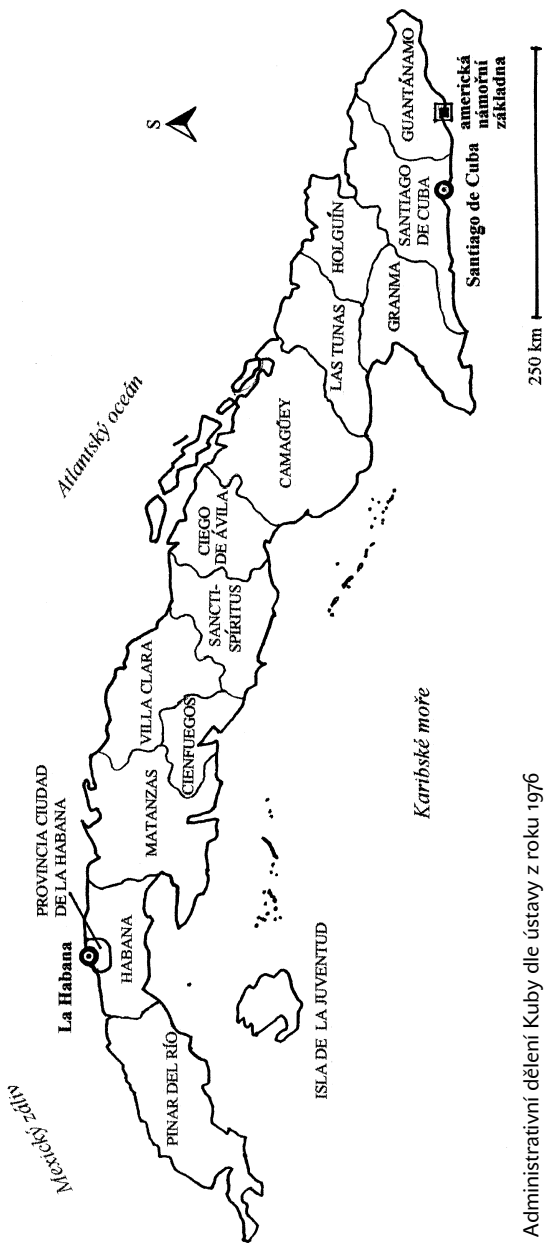
KUBA

Josef Opatrný

Administrativní dělení Kuby dle ústavy z roku 1976

S T R U Č N Á H I S T O R I E S T Á T Ů

Kuba

JOSEF OPATRNÝ

NAKLADATELSTVÍ LIBRI, PRAHA 2002

© Prof. PhDr. Josef Opatrný, CSc., 2002

© Libri, 2002

ISBN 80-7277-089-6

Obsah

Předkolumbovské kultury a první Evropané	6
První zemědělci	8
Příchod Španělů	10
Conquista a kolonizace	13
Velázquezovo tažení	14
Koloniální společnost	18
Tabák, cukr a káva	22
Správní reformy na Kubě	24
Sedmiletá válka	26
Cukřenka Evropy	29
„Jsme Španělé!“ – kreolský reformismus	34
Vzestup Kuby	36
Anexionismus a <i>cubanidad</i> José Antonia Saca	39
Vytváření kubánské identity	42
„Třicetiletá válka“	44
Republika ve zbrani	46
Mezičas bojů za nezávislost	49
Fenomén Martí	53
Krise vrcholí	55
Plattův dodatek a republika omezené suverenity	57
Závislá svobodná Kuba	59
Stín ze severu	61
Nástup diktatury	65
Batistův režim a vítězství „vousáčů“	70
Hnutí 26. července	71
Castrova Kuba	73
Neúspěšná invaze	74
Kubánská krize	75
Ve službách impéria	78
Export revoluce	78
Poslední bašta socialismu	81
Rozčarování	82
Přetrvávání	84
Česko-kubánské vztahy	86
Základní informace pro české turisty	89
Bibliografická poznámka	91
Encyklopedické heslo	94

Předkolumbovské kultury a první Evropané

Až do druhé poloviny 60. let 20. století byli kubánští archeologové přesvědčeni, že první obyvatelé se na ostrově, později pojmenovaném Kuba, objevili přibližně před 3 000 let. Velký rozmach karibské archeologie, ale také pokroky v historické klimatologii a s nimi související prohloubení poznatků o změnách výšky mořské hladiny v regionu však v posledních třiceti letech posunuly datum příchodu prvních lidí na Kubu asi o sedm až devět tisíc let. Většina odborníků tak dnes soudí, že čluny migrujících lovců připluly ke břehům ostrova už někdy v letech 10 000–8 000 před n. l.

Badatelé spojují tuto migraci zpravidla se změnami výšky hladiny moře. V období cca 13 000–8 000 před n. l. existovalo v karibském regionu a v jeho bezprostřední blízkosti několik obrovských ostrovů oddělených úzkými průlivy. Kuba, podstatně větší než dnes, byla od sousedních ostrovů či pevniny vzdálena jen dvě desítky kilometrů, a vodní plochu navíc přerušovaly menší ostrůvky. Této skutečnosti využily patrně tlupy paleolitických kočovníků čítající dvacet až pětadvacet členů. Přicházely ze severní pevniny přes velký ostrov na místě dnešních mělčin v okolí Baham a postoupily rychle až na severní břehy dnešní Kuby. První osadníci připluli zřejmě na primitivních vorech, případně na kánoích. Na pobřeží dnešní provincie Holguín lovíli tropické tuleně, v bažinatých ústích řek mořské savce podobné sviňuchám (zvané zde *manatí*), dále pak velké suchozemské hlodavce *hutíe* a také ptáky.

Tato první migrace zanechala na Kubě málo stop. Jen na několika místech, především v ústích a podél toků řek Mayarí a Levisa, byly nalezeny kamenné nástroje. Karibští archeologové, včetně kubánských, z nich dedukují, že jedna část této první populace pronikla někdy v letech 5 000–3 000 před n. l. do vnitrozemí ostrova až k pohoří Cristal, zbytek pak opustil Kubu a osídlil přinejmenším část pobřeží nedalekého Haiti. Vývoj kamenné industrie v podobě štípaných nástrojů směřoval od hrubších tvarů k jemnějším; značného mistrovství do-

sáhli tito lovci při výrobě dokonalých hrotů šípů a oštěpů. Kubánští archeologové spojují tuto proměnu s přechodem na lov drobnější zvěře, která postupně nahradila velká zvířata jako hlavní zdroj potravy. Nálezy z jeskyně Santa Rita pak dokazují, že si lovci začínají v období 3 000–2 500 před n. l. doplňovat jídelníček stále častěji sběrem mořských mlžů, jejichž lastur využívali k výrobě nástrojů. Do jaké míry byl tento přechod od lovu k rybolovu a sběru dán měnícími se přírodními podmínkami a jak zde působil kontakt s další migrační vlnou, je dosud předmětem diskuse.

Třebaže většina nálezů z první fáze zalidnění Kuby pochází z jeskyní, soudí archeologové, že nejstarší obyvatelé Kuby žili hlavně pod širým nebem a jako ochranu před nepříznivým počasím si budovali z proutí primitivní chatrče se stříškou a jedinou stěnou. Znali oheň a kromě nástrojů k lovu si vyráběli z jemně štípaného pazourku také nože, škrabky, škrabáky atd. Velké kamenné sekery nalezené na březích zátoky Nipe a úpatí pohoří Cristal sloužily podle archeologů především ke kácení stromů, používaných k výrobě vorů a kánoí.

Asi před 4 500 lety dospěla ke kubánským břehům další migrační vlna, tentokrát představovaná mezolitickými rybáři. Přicházeli z karibského pobřeží dnešní Venezuely, odkud však nemířili k severním ostrovům přímo, ale dorazili k nim oklikou přes území dnešní Kolumbie, Nicaraguy a Hondurasu. Na Kubě se usadili na Isla de Juventud, v regionu Zapata a na poloostrově Guanahacibes a postupně pronikali dál po pobřeží. Velká zvířata už byla zřejmě vyhubena paleolitickými lovci, drobné zvěře však žilo na bažinatých březích stále dost, hojně se vyskytovaly také ryby, mořské želvy a především mlži, kteří se stali hlavním zdrojem obživy těchto rybářů a sběračů. Archeologické nálezy prokázaly jejich dovednost při výrobě předmětů různého určení (nádob, dlát, kladiv nebo korálů) z velkých lastur a při stavbě dokonalých kánoí. Tito noví usedlíci jen zřídka opouštěli úzký pobřežní pás, kde žili jednak v jeskyních a pod převislými skalami, jednak v chýších kruhového či obdélníkového půdorysu. Jejich osady měly někdy podobu elipsy, jejíž delší osa měřila přes čtyřicet metrů. Ve své další migraci na východ dospěli přes pobřeží pozdější provincie Camagüey až k ústí řeky Cauto v dnešní provincii Oriente. V po-

lovině prvního tisíciletí n. l. však tato kultura z Kuby zmizela, její nositelé zřejmě zčásti odešli na Haiti, zčásti byli asimilováni novou migrací.

První zemědělci

Již v polovině prvního tisíciletí před n. l. se však na Kubě objevila zcela nová kulturní forma nazývaná kubánskými archeology protozemědělská. Její nositelé přicházeli ze západního pobřeží Floridy a od ústí řeky Mississippi a usazovali se na severním pobřeží Kuby mezi Havanou, Matanzasem a zátokou Santa Clara. Později expandovali dále na východ, kde tato kultura prošla dalším vývojem a vzdálila se od původních kořenů, což se projevilo jinými tvary kamenných nástrojů a odlišnostmi primitivní keramiky. Pozornost archeologů vzbudily zejména nálezy nádob s geometrickým figurálním dekorem se zbytky červeného barviva, neboť již prozrazují jistý stupeň vyspělosti civilizace. Příslušníci protozemědělské kultury lovíli ryby různými způsoby, mimo jiné do sítí, různých vrší a ok; sbírali také měkkýše, semena a kořínky a na malých políčkách pěstovali rostliny. Při rybolovu používali kánoí vypalovaných ze silných kmenů – jejich podobu známe díky nálezu kánoe nedaleko útesů Jorajuría v Matanzasu. Tato kulturní forma přežívala na některých místech severního pobřeží Kuby až do příchodu Španělů.

V prvních stoletích po začátku křesťanského letopočtu dorazili ze sousedního Haiti neolitické zemědělci, kteří přinesli na ostrov vyspělou keramiku. Ze svých prvních osad na východním pobřeží, zejména v Banes, pak šířili na Kubě umění pěstovat kukuřici, tabák a jedlé hlízy (*maniok*). Kubánští archeologové dělí neolitickou etapu do dvou fází. První trvá od poloviny prvního tisíciletí n. l. do jeho konce, druhá pak do příchodu Evropanů. Řada charakteristik obou etap je však velmi těžko odlišitelná. Nositelé neolitické zemědělské kultury patřili do jazykové skupiny *aruaka*, jejíž původní vlastí bylo ústí Orinoka v Jižní Americe. Jejich postup ze severní části subkontinentu na ostrovy Velkých Antil zmapovali archeologové prostřednictvím analýzy tvaru a dekoru typické keramiky. Po celém území ostrova, zejména v jeho východní a střední části,

existují desítky dobře prozkoumaných sídlišť. Kromě zbytků obydlí, nástrojů, náradí, ozdob, keramiky a zbraní zde bylo nalezeno velké množství kosterních pozůstatků. Antropologové tedy mohli rekonstruovat fyzickou podobu těchto zemědělců. Muži dosahovali průměrné výšky 158 cm, ženy o 10 cm méně, lebky odpovídaly mongoloidnímu typu a jejich tvar nesl stopy umělé deformace v útlém dětství, která se praktikovala ještě v době příchodu Španělů v první polovině 16. století.

Hlavní surovinou k výrobě nástrojů zůstal kámen. Nástroje – sekery, šídla atd. – měly dokonalý tvar, stejně jako ozdoby a drobné plastiky nábožensko-magického charakteru. Aruakové používali k výrobě těchto předmětů i dřeva a zvířecích kostí či zubů. Běžným typem obydlí byly dřevěné chýše kruhového půdorysu pokryté palmovými listy, čtyřúhelníkový půdorys byl mnohem řidší a v domech tohoto typu bydleli patrně především náčelníci. Velikost obydlí se lišila, velké stavby obývalo zřejmě několik spřízněných rodin, existovaly také stavby sloužící kultovním a ceremoniálním účelům. Zařízení domů bylo víc než prosté, kromě ohniště lze zmínit pouze závěsná lůžka (*hamaky*) z bavlny či jiných přírodních vláken. Ze dřeva vyráběli domorodci také kánoe, často značně veliké a poháněné pádly několika desítek veslařů. Mimo stěhování a válečné výpravy sloužily kánoe i při rybolovu. Třebaže tito indiáni nedospěli k objevu hrnčířského kruhu, dokázali vyrobit nádoby dokonalých tvarů. Vypalovali je v otevřených pecích a málokdy používali barev. Mísy, talíře a další nádoby různých tvarů, si tak zachovávaly barvu přírodní hlíny. Zdobily je řady vpichů, vlnovek či rovných čar.

Nejdůležitější hospodářskou aktivitu představovalo zemědělství. Pro likvidaci hustého porostu indiáni volili zpravidla kombinaci mýcení kamennými sekerami a vypalování. Na místa s tenkou vrstvou půdy na skalnatém podloží přinášeli úrodnou zeminu a vršili ji do potřebné výše. Hlavní plodiny představovaly i nadále *maniok* a kukuřice a také fazole. Pěstovali i tabák, především pro rituální kouření či vdechování tabákového prachu. Písemné prameny ani archeologické nálezy nenavštědčují tomu, že by byla na Kubě tímto etnikem pěstována bavlna. Neolitictí zemědělci ale získávali bavlněná vlákna z divoce rostoucích rostlin. Nepěstovali zřejmě ani ovoce; ananas

či plody *guayaby* (peckovice podobné broskvi) také jen sbírali ve volné přírodě. Přesto měla úrodná půda a její poměrně efektivní využívání významný vliv na demografický vývoj a podobu společnosti. Počet obyvatel Kuby rostl – podle názoru některých historických demografů zde v době příchodu Španělů žilo v kmenových pospolitostech minimálně 200 000 obyvatel. Společné obdělávání půdy a výměna přebytků jistě kladly značné nároky na společenskou organizaci. Její přesná podoba na Kubě však zůstává předmětem diskuse, zejména co se týče postavení vůdců klanů a jejich vztahu ke *kasikům* – náčelníkům větších kmenových komunit.

O dalších téměř tisíc let později, na počátku 15. století, přichází z Haiti na Kubu další migrační skupina. Jsou to opět Arukové a usazují se v nejuvýchodnější části Kuby, v oblasti Maisí. Také jejich vztah k už usedlému obyvatelstvu představuje jeden z předmětů zájmu současné kubánské archeologie, která své závěry opírá o terénní výzkum a o zprávy španělských kronikářů zmiňujících nerovné vztahy mezi dvěma skupinami domorodců, Ciboney a Taíny. Ciboneyové, považovaní dnes za potomky mezolitické migrace, měli být nově příchozím Taínům podřízeni. Zároveň ale obě etnika ohrožovaly nájezdy divokých Karibů, kteří v 15. století migrovali z jihoamerické pevniny na sever a přes Malé Antily pronikali i na pobřeží Kuby. Jejich zvyk pojídat maso zabitých nepřátel dal později vzniknout slovu „kanibal“.

Příchod Španělů

Karibové přicházeli na tento ostrov ve stejné době, kdy se v Karibiku objevil předvoj zcela nové migrace. Neměla své centrum ani jižně, ani severně od Kuby jako dosavadní proudy, ale daleko na východě. Lišila se od všech dosavadních vln také svou kvalitou. Její účastníci dávno prošli neolitickou revolucí a přes dobu měděnou a bronzovou dospěli k věku železa. Právě tato surovina v kombinaci s dalšími faktory umožnila vytvoření zcela nového civilizačního typu. Dne 27. října 1492 se u severovýchodního pobřeží Kuby objevily tři lodi pod velením janovského plavce Kryštofa Kolumba.

Výprava Kryštofa Kolumba byla podnikem španělským,

odpovídala však zájmům celé evropské společnosti hledající v druhé polovině 15. století s rostoucí naléhavostí cestu k asijskému koření a drahým kovům. Zatímco Portugalci a významná část evropských kartografů spatřovali nejnadějnější způsob dosažení Indie v obeplutí Afriky, Kolumbus navrhoval cestu západním směrem. Získal pro svou myšlenku Isabelu Kastilskou, která spolu se svým manželem Ferdinandem Aragonským úspěšně dokončila boj proti muslimům na Pyrenejském poloostrově a zahájila proces sjednocování roztržštěných území ve španělský stát, a v srpnu roku 1492 mohla jeho výprava opustit Seville. Dne 12. října potom admirál vstoupil na jeden z bahamských ostrovů a následující týdny strávil hledáním bohaté říše Velkého chána, popsané už na konci 13. století Markem Polem. Úředníky čínského vládce oblečené do hedvábí však nenašel ani na Bahamách, ani na Kubě, kde zakotvil 28. října v zátocě, kterou ve svém deníku nazval San Salvador (dnešní Bariay).

V následujících dnech pluly plachetnice podél kubánského pobřeží k západu, aniž objevily jakékoli stopy vyspělé civilizace. 2. listopadu vyslal proto Kolumbus do vnitrozemí tlumočnicka výpravy Luise Torrese v doprovodu Rodrigua de Jereze. Měl doručit Velkému chánovi doporučující dopisy, kterými vybavila guvernéra nových držav španělské koruny královna Isabela. Vyslanci však objevili jen velkou vesnici a v ní nic, co by potvrdovalo Kolumbův názor o dosažení cíle expedice. Polonazi obyvatelé primitivních chýší nevypadali na poddané mocného orientálního vládce a Torrese zaujal jen jeden jejich podivný zvyk: Evropané se tehdy poprvé setkali s kouřením tabáku. Až do počátku prosince křižovaly plachetnice u severního pobřeží východní Kuby a Kolumbus zanašel do mapy další jména – většinu z nich však pozdější kartografové nahradili jinými názvy. Tento osud potkal i nejuvýchodnější výběžek ostrova nazvaný Kolumbem Alfa y Omega, dnešní Maisí. Dne 5. prosince opustila výprava vody ostrova a zamířila dále na východ. O vánočních svátcích založil Kolumbus na sousední Española, dnešním Haiti, osadu La Navidad a poté se vrátil do Evropy.

V průzkumu kubánského pobřeží pokračoval Kolumbus až na jaře roku 1494 během své druhé expedice. Od 24. dubna

mapoval jižní břehy ostrova, který stále považoval za součást asijské pevniny. Mimo jiné objevil velký ostrov, který nazval ostrovem Svatého Jana Evangelisty (později nesl jméno Isla de Pinos a nakonec Isla de Juventud), a zátoku, kde Španělé později vybudovali osadu Batámano. Dne 12. června oznámil posádce, že nepochybuje o správnosti svého původního názoru. Země, jejíž břehy sledoval celé týdny, nemůže být ničím jiným než součástí Asie. Poté nařídil obrátit kormidlo. Po několika týdnech obtížné plavby v protiproudu a protivětru zamířil k jihu, kde objevil Jamajku. Ke kubánským břehům se pak vrátil nakrátko až v roce 1503 během své čtvrté a poslední výpravy. Jeho pozice ve Španělsku už byla v této době silně otřesena, stále větší část kartografů soudila, že Kolumbus nedoplul k asijským břehům, ale objevil „Nový svět“. Koruna zahájila kolonizaci ostrovů i pevniny, aniž uznala práva, která byla Kolumbovi udělena tzv. kapitulacemi či dohodami ze Santa Fé před odjezdem na první výpravu.

Centrem španělské kolonizace v 16. století se ovšem nestala Kuba, figurující v této době na mapách pod jménem Juana (podle syna královských manželů infanta Juana) či později krátce pod názvem Fernandina (podle samotného Ferdinanda Aragonského), ale sousední Española, odkud vyjízděly výpravy zakreslující do map další ostrovy a části pevniny Nového světa.

Conquista a kolonizace

Od počátku 16. století se ve Španělsku opakovaně ozývaly hlasy požadující kolonizaci Kuby, ale k praktickému pokusu došlo až těsně před koncem prvního desetiletí. V roce 1509 vyslal Kolumbův syn Diego Colón, nový guvernér na Española, kapitána Sebastiana de Ocampo, aby podrobně zmapoval břehy Kuby, které byly dosud přibližně z jedné třetiny neznámé. Ocampo během osmi měsíců ostrov obeplul, přičemž zakotvil mimo jiné v dnešní Havanské zátocě, kde jeho posádky opravovaly poškozené lodi. Tato plavba s definitivní platností vyvrátila Kolumbovo tvrzení, podle kterého měla být Kuba součástí pevniny. Kromě toho Ocampo přivezl zprávy o úrodné půdě a mírumilovných domorodcích. Na základě Ocampových informací vypravil guvernér Colón v roce 1510 ke kubánským břehům kolonizační expedici. Do jejího čela postavil Diego Velázquez, jemuž přiznal titul guvernéra a zároveň funkci tzv. *adelantada*. Tento titul se od dob *reconquisty* na Pyrenejském poloostrově uděloval osobám, jež měly za úkol dobýt na vlastní náklady nové území a vybudovat tam civilní správu. Kontrola získaného regionu měla pak *adelantadovi* zaručit ekonomické výhody a úhradu vynaložených prostředků. Protože však pro každého *adelantada* bylo už po staletí stálou ambicí vymanit se z podřízenosti tomu, kdo jej na expedici vyslal, a stát se přímo královským vazalem, jmenoval Colón Velázqueзовým zástupcem svého spolehlivého úředníka Francisca de Moralese. Tato dvojice pak během krátké doby získala na Española pro myšlenku kolonizace Kuby asi tři stovky osadníků. Mezi nimi byli muži, kteří později významně ovlivnili dějiny amerického kontinentu. Hernando Cortés, Diego de Ordaz či Pedro Alvarado se podíleli na podmanění aztécké říše, Bernal Días del Castillo napsal kroniku dobytí Mexika, považovanou za dílo mimořádné literární a historické hodnoty. Na Kubě se brzy objevil i Bartolomé de las Casas, Juan Grijalva či Francisco de Córdova, jejichž význam pro objevování nových částí kontinentu a španělskou kartografii oceňují generace španělských historiků.

Velázquezovo tažení

Není přesně známo, kdy Velázquezova výprava na Kubu odplula – podle většiny historiků to bylo někdy na počátku roku 1511 – ani kde založila první osadu. Obvykle se zmiňuje dnešní přístav Baracoa na východním pobřeží ostrova. Shoda nicméně panuje v názoru na vztah Španělů k domorodému obyvatelstvu. Kolonizátoři přijeli se zkušeností z *Españoly*, kde indiáni velmi rychle vymírali, což přinášelo vážné ekonomické problémy. Zdá se, že na Kubě byli rozhodnuti získat důvěru domorodých náčelníků – *kasiků* –, kteří měli novým pánům ostrova zajistit využívání místní pracovní síly. Tento plán však hned zpočátku narazil na vážné potíže. Na východ Kuby uprchli z *Españoly* před španělskou kolonizační politikou stovky a možná tisíce obyvatel zničených vesnic, mezi nimi i legendární Hatuey, *kasik* z oblasti Guahabá, odhodlaný postavit se Velázquezovi na odpor. Hatuey však vedl v horách Maisí beznadějnou válku. Indiáni sice měli početní převahu a znali místní terén, jinak ale byly všechny výhody na straně Španělů. Nesouměřitelná byla výzbroj, obrovskou výhodou kolonizátorů představovali velcí psi chovaní na Pyrenejském poloostrově pro lov vlků a medvědů. V karibské oblasti je běloši používali nejen ke stopování a hlídání, ale i k vraždění odbojných domorodců. Tyto exemplární případy měly zastrašit masu obyvatel ostrova. Způsob, jakým to kolonizátoři prováděli, dal vzniknout i zcela novému slovesu *aperrear* – rozrhat psy (od *perro* – pes).

Po několikaměsíčních srážkách se podařilo Velázquezovi polapit i Hatueye. Vítězové jej soudili jako kacíře a povstalce a jeho smrt na hranici ukončila odpor domorodců. Velázquez pak rozdělil svým vojákům kubánskou půdu a indiány jako pracovní síly. Rychlá pacifikace východní části ostrova, kde jeden z Velázquezových důstojníků Pánfilo de Narváez dospěl až do oblasti pozdějšího města Bayama, přinesla guvernérovi uznání samotného Ferdinanda Aragonského. Součástí ocenění jeho zásluh bylo i udělení práva přidělovat tzv. *encomiendy* a rozdělovat indiány v systému *repartimenta*. První výraz znamená v překladu „svěřovat“. Praxe, již označuje, se stala základem španělského koloniálního systému v první fázi osidlování

Ameriky. Pověřená instituce – guvernér, *adelantado* či v některých případech městská rada – rozdělila půdu i s indiány, kteří na ní žili, zvláště zasloužilým účastníkům tažení. Indiáni měli *encomenderovi* splácet jeho evangelizační a civilizační úsilí prací na statku, případně v dolech a rýžovištích drahých kovů, pokud se na jeho pozemku nacházely. Pojem *repartimiento* pak znamenal přidělení indiánů žijících mimo *encomiendu* těm Španělům, jimž indiáni sídlící na jejich půdě jako pracovníci nepostačovali.

Na Kubě, podobně jako na všech karibských ostrovech, znamenalo zavedení tohoto systému rychlou likvidaci původního obyvatelstva. Informace o masovém vybíjení indiánů Španěly, které se často objevují v literatuře, se nezakládají na pravdě. Případy barbarského usmrcování byly poměrně vzácné a měly sloužit především k terorizování domorodé populace. Právě systém *encomiendy* a *repartimenta* však přinesl v krátké době rozvrat indiánských komunit, jejichž obyvatelé neobstáli ve srážce s cizí civilizací. Nedokázali plnit rostoucí požadavky bílé společnosti, jejich vlastní políčka ničil evropský dobytek chovaný po španělském způsobu volně v terénu. Krávy, koně, vepři, kozy i ovce spásali úrodu indiánských zemědělců a ohrožovali rovnováhu ekosystému. Hladoví a vyčerpaní domorodci podléhali snáze zavlečeným evropským nemocem; neměli potřebné protilátky ani proti banálním dětským chorobám. Epidemie propukaly i proto, že Španělé vyhledávali pro kolonizaci zejména hustě zalidněná území poskytující dostatek pracovních sil (kromě toho si vybírali také místa, kde předpokládali existenci ložisek zlata či jiných komodit zaručujících rychlé zbohatnutí). Výsledkem byl katastrofální pokles počtu obyvatel v kolonizovaných oblastech, což vyvolávalo u Španělů snahu pronikat do dosud „nevyčerpaných“ částí ostrova.

Velázquez proto připravil a záhy provedl plán úplného ovládnutí celé Kuby. Tři kolony *conquistadorů* postupovaly k západu: podél severního pobřeží plula skupina vojáků na brigantině (menší lodi) a při opakovaných zastávkách mezi Sagua de Tánamo a Havanskou zátokou zabírala území pro Korunu a Velázqueze; z Bayama zamířil druhý oddíl pod vedením Pánfila de Narváeze vnitrozemím k pozdějšímu centrálnímu Camagüey a odtud též k budoucí Havaně; Velázquez si po-